

Γρίπη των πτηνών

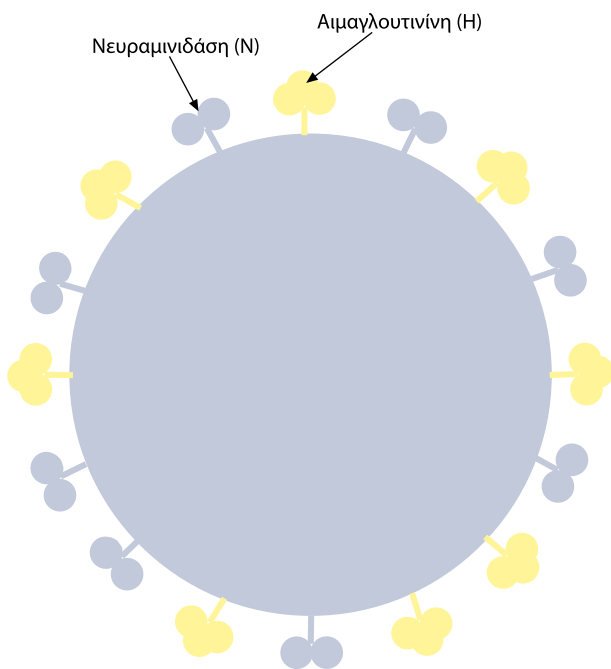
Η γρίπη των πτηνών έχει αποτελέσει σημαντικό θέμα στις ειδήσεις από τα πρώτα κρούσματα σε ανθρώπους. Έχουν γίνει πολλές αναφορές για την ασθένεια, ωστόσο γνωρίζετε τι την προκαλεί, πώς μεταδίδεται στους ανθρώπους και αν κινδυνεύουμε;

► Τι είναι η γρίπη;

Η γρίπη προκαλείται από τον ιό της γρίπης. Στους ανθρώπους σημειώνει εξάρσεις κάθε χειμώνα. Μεταδίδεται όταν εισπνέουμε σταγονίδια νερού στον αέρα που περιέχουν τον ιό και προήλθαν από το βήχα ή το φτάρνισμα κάποιου άλλου ατόμου. Τα συνήθη συμπτώματα στους ενήλικες είναι πυρετός, μυϊκός πόνος και βήχας, και συνήθως είναι τόσο άσχημα που πρέπει να μείνεις στο κρεβάτι για 2 ή 3 ημέρες.

► Ποιοι είναι οι διάφοροι τύποι γρίπης;

Υπάρχουν πολλοί ιοί γρίπης, που μπορεί να είναι τύπου Α, Β ή C. Σε αυτούς τους τρεις τύπους, υπάρχουν πολλοί διαφορετικοί υπότυποι ανάλογα με το τι βρίσκεται στην επιφάνεια του ιού. Τα στοιχεία που βρίσκονται στην επιφάνεια είναι πρωτεΐνες, όπως

Αναπαράσταση ιού της γρίπης των πτηνών με τους δύο τύπους πρωτεΐνης στην επιφάνεια τους.

- Για πληροφορίες και συνδέσμους επισκεφτείτε www.birdflu.european-lung-foundation.org
www.who.int/csr/disease/avian_influenza
www.cdc.gov/flu/avian
- Οι πληροφορίες αυτές τροποποιούνται από το δελτίο ενημέρωσης του ΠΟΥ για τη γρίπη των πτηνών.

η πρωτεΐνη αιμαγλουτινίνη (H) ή η νευραμινιδάση (N). Σε κάθε τύπο H και N δίνεται διαφορετικός αριθμός, και από αυτούς τους αριθμούς ονομάζονται και οι τύποι της γρίπης (π.χ. H5N1).

► Τι είναι η γρίπη των πτηνών;

Πολλά ζώα μπορούν να κολλήσουν γρίπη. Η ασθένεια που προκαλείται στα πουλιά, ονομάζεται γρίπη των πτηνών. Αν και όλα τα πουλιά μπορεί να κολλήσουν γρίπη των πτηνών, πολλά άγρια πουλιά μπορεί να έχουν τον ιό χωρίς σημάδια ασθένειας. Άλλα πουλιά, όπως κόττες, πάπιες και χήνες, νοσούν μόλις κολλήσουν τους ίδιους ιούς της γρίπης των πτηνών.

Στα πουλερικά, οι ιοί της γρίπης των πτηνών προκαλούν δύο διαφορετικούς τύπους νόσου. Ο ένας είναι σχετικά κοινός και αποτελεί ασθένεια ήπιας μορφής, και ο άλλος είναι σπάνιος και θανατηφόρος.

► Οι άνθρωποι κολλάνε τη γρίπη των πτηνών;

Οι ιοί της γρίπης συνήθως προσβάλλουν μόνο ένα είδος και δεν μεταδίδονται σε άλλα είδη. Ωστόσο, έχουν πλέον παρατηρηθεί περιπτώσεις γρίπης των πτηνών σε ανθρώπους. Από το πλήθος των διαφορετικών τύπων γρίπης των πτηνών, μόνο τέσσερις έχουν προσβάλλει ανθρώπους. Τα ονόματά τους είναι H5N1, H7N3, H7N7 και H9N2.

► Τι είναι ο ιός H5N1;

Ο ιός H5N1 είναι αυτός για τον οποίο γίνεται κυρίως λόγος στις ειδήσεις. Αυτό συμβαίνει γιατί:

- Προς το παρόν σημειώνει παγκόσμια έξαρση στα πτηνά.
- Τα τελευταία χρόνια έχει επανειλημμένως προσβάλλει ανθρώπους.
- Έχει προκαλέσει περισσότερα από 600 κρούσματα σοβαρής ασθένειας σε ανθρώπους και πάνω από 350 θανάτους.
- Όταν οι άνθρωποι προσβάλλονται από τον ιό H5N1, η πιθανότητα θανάτου είναι υψηλή.

► Πώς μεταδίδεται ο ιός H5N1 από τα πτηνά στους ανθρώπους;

Σύμφωνα με την ως τώρα εμπειρία μας, ο άνθρωπος κολλάει δύσκολα τον ιό H5N1. Αν και από το 2003 έχουν μολυνθεί δεκάδες εκατομμύρια πουλερικών σε τεράστιες εκτάσεις, σε ανθρώπους έχουν επιβεβαιωθεί λιγότερα από 600 κρούσματα. Από όσο γνωρίζουμε, οι άνθρωποι προσβάλλονται από τον ιό H5N1 της γρίπης των πτηνών μόνο από στενή επαφή με νεκρά ή άρρωστα πτηνά (π.χ. σφαγή και προετοιμασία άρρωστου πτηνού για φαγητό, ή παιχνίδια σε περιοχή με απορρίμματα πτηνών ελευθέρως βοσκής).

Τα περισσότερα κρούσματα γρίπης των πτηνών σε ανθρώπους εμφανίστηκαν σε αγροτικές κατοικίες όπου εκτρέφονται μικρά κοπάδια πτηνών και ελάχιστα έχουν εντοπιστεί σε ομάδες θεωρητικά υψηλού κινδύνου (π.χ. εργάτες ορνιθοτροφείων και κτηνίατροι). Δεν έχει επιβεβαιωθεί άμεση μετάδοση από άνθρωπο σε άνθρωπο.

Πολλοί επιστήμονες ερευνούν τους παράγοντες που αυξάνουν, δυνητικά, τις πιθανότητες μόλυνσης των ανθρώπων.

► Ποια είναι τα συμπτώματα του ιού H5N1 της γρίπης των πτηνών στους ανθρώπους;

Σε πολλούς ασθενείς, η νόσος που προκαλείται από τον ιό H5N1 εκδηλώνεται πολύ γρήγορα.

Τα αρχικά συμπτώματα περιλαμβάνουν:

- υψηλό πυρετό (συνήθως υψηλότερο από 38°C)
- έντονο άλγος και πόνο σε όλο το σώμα

Και πιθανώς:

- δύσπνοια
- διάρροια
- έμετο
- κοιλιακό πόνο
- πόνο στο στήθος

Παρεπόμενα, σχεδόν όλοι οι ασθενείς εκδηλώνουν πνευμονία και πολλά από τα όργανά τους ίσως πάθουν να λειτουργούν κανονικά. Ενδέχεται να υπάρχουν περισσότερα συμπτώματα από όσα καταγράφονται παραπάνω, τα οποία δεν παρουσιάζονται σε όλους τους ασθενείς.

► Τι χρειάζεται για την αποτροπή ή τη θεραπεία του H5N1 της γρίπης των πτηνών;

Δυστυχώς, το τρέχον εμβόλιο γρίπης που κάνουν πολλοί κάθε χρόνο δεν προστατεύει από τον ιό της γρίπης και δεν υπάρχει, προς το παρόν, εμβόλιο για τη γρίπη των πτηνών.

Για τη γρίπη των πτηνών χρησιμοποιούνται αντι-ιικά φάρμακα, όπως το oseltamivir (γνωστό ως Tamiflu®). Τα αντι-ιικά χορηγούνται προληπτικά κατά της μόλυνσης από το ιό της γρίπης ή για να αυξήσουν τις πιθανότητες επιβίωσης από τη γρίπη των πτηνών, αν χορηγηθούν εντός 48 ωρών από την εμφάνιση των πρώτων συμπτωμάτων. Καθώς δεν υπάρχει εμβόλιο, τα αντι-ιικά φάρμακα είναι το μόνο ιατρικό μέσο παρέμβασης για πρόληψη και θεραπεία.

► Γιατί ανησυχούμε τόσο για τη γρίπη των πτηνών;

Οι επιστήμονες φοβούνται ότι ο ιός H5N1 ίσως μεταλλαχθεί με αποτέλεσμα να προσβάλλει και να εξαπλώνεται εύκολα σε ανθρώπους, καθιστώντας τη νόσο άκρως μολυσματική και θανατηφόρα.

Αν συμβεί κάτι τέτοιο, ο ιός που θα προκύψει πιθανόν να είναι κάτι πρωτόγνωρο για τον ανθρώπινο οργανισμό. Χωρίς ανοσοποιητική προστασία, η μόλυνση ίσως εκλάβει τρομερές διαστάσεις, όπως η πανδημία Ισπανικής γρίπης το 1918-1919, που εκτιμάται ότι σκότωσε 40-50 εκ. άτομα.

► Τι είναι η πανδημία;

Πανδημία είναι η έξαρση μιας μολυσματικής ασθένειας σε παγκόσμιο επίπεδο, ή τουλάχιστον σε ευρεία περιοχή. Ιστορικά, οι πανδημίες γρίπης μπορεί να εκδηλωθούν τρεις με τέσσερις φορές κάθε αιώνα, όταν προκύπτουν νέοι τύποι ιών, και μεταδίδονται εύκολα από άτομο σε άτομο. Ωστόσο, η εμφάνιση μιας πανδημίας γρίπης είναι απρόβλεπτη και όταν εκδηλωθεί η επόμενη ίσως να μην έχει καμία σχέση με το σημερινό ιό H5N1 της γρίπης των πτηνών.

► Τι κάνουμε προληπτικά για την πανδημία;

Ο ιός H5N1 της γρίπης των πτηνών είναι ακόμα σπάνιος σε ανθρώπους, χρειάζονται όμως προληπτικά μέτρα κατά της πιθανότητας εκδήλωσης πανδημίας. Ωστόσο, καθώς είναι πιθανή η εκδήλωση πανδημίας στο προσεχές μέλλον ο κόσμος είναι απαραίτητο να προετοιμαστεί. Θα πρέπει να λάβουμε τα εξής μέτρα:

- Οι επιστήμονες πρέπει να παρατηρήσουν και να ερευνήσουν περισσότερο τους ιούς της γρίπης των πτηνών ώστε να εμβαθύνουν τη γνώση τους για αυτούς.
- Οι πληθυσμοί άγριων πτηνών πρέπει να παρακολουθούνται.
- Φορείς όπως ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ), ο Οργανισμός Τροφίμων και Γεωργίας (FAO) και ο Παγκόσμιος Οργανισμός για την Υγεία των Ζώων (OIE), πρέπει από κοινού να βοηθήσουν τη γενική προετοιμασία για πιθανή πανδημία.
- Η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα Κράτη Μέλη της πρέπει να συνεργαστούν στην έρευνα και στα σχέδια πρόληψης, καθώς οι ιοί της γρίπης θα διασχίσουν κάθε σύνορο.
- Πρέπει να δραστηριοποιηθούν όλες οι χώρες και όλοι οι πολίτες τους.